

## B.

## Kjøbenhavns Universitet.

## I. Offentlige Foranstaltninger.

- I. Nogle nyere Bestemmelser i §. 1. af Forordningen af 22 Mart. 1805 angaaende Examen artium ved Kjøbenhavns Universitet.

**U**nder 27 Jun. 1806 behagede det Hs. Majestæt allernaadigst at resolve saaledes:

1. "Naar Nogen, som i Danmark og Norge er i offentlig Skole eller Institut eller ved Privat-information forberedet til academiske Studier, vil gaae til et andet Universitet end Kjøbenhavns, da skal han, hvis han siden vil lade sig inscribere ved Universitetet i Kjøbenhavn, først godtgjøre, at han ved det Universitet, som han først søgte, har studeret i det mindste eet Aar.

2. Førend nogen saaledes Insciberet kan admitteres til Embedsexamen, maa han ikke alene

have underkastet sig den philosophiske og philologiske Examen, men og, førend han kan indstille sig til disse, i en foregaaende Examen artium have aflagt skriftlige Prøver i de Sprog- og videnskabelige Kundskaber, hvorfor kun i denne og ikke i de øvrige academiske Examina gjøres Rede, og for ingen af disse skriftlige Prøver have erholdt en ringere Character end: *Temmelig godt.*”

Anledningen til den allerunderdanigste Forsøgning, hvorved denne Modification i §. 1. af forbenævnte Forordning bevirkedes, var, at man var kommen i Erfaring om, at den Undtagelse fra den almindelige Forpligtelse, som deri er tilstaaet de Studerende, der, efterat de paa Universitetet i Kiel eller udenrigs Universiteter ere immatriculerede, ved Kjøbenhavns Universitet agte at fortsætte deres Studia eller at promovere, var underkastet den Misbrug, at enkelte, for ganske at undrage sig Examen artium, lode sig ved et andet Universitet immatriculere, og derpaa umiddelbar ilede til Universitetet her, for, med Tilfidesættelse af de uundværligste Forkundskaber, blot at forberede sig til at opfylde Embedsexamens Fordringer, ved hvilken Misbrug den Hensigt tilintetgjordes, i hvilken Forpligtelsen at underkaste sig Examen artium var erklæret almindelig.

Den allerhøieste Resolution blev ved en under

1 Jul. udstædt Bekjendtgørelse af Directionen til alle Vedkommendes Efterretning publiceret.

## 2. Nyt Reglement for Kjøbenhavns Universitets Regnskabs- og Cassesæsen.

For at ordne Universitetets Casses og Regnskabsvæsen saaledes, som det for dets betydelige Fonds og Indtægter er nødvendigt, og efter rigtige Grundsatninger at fordele Forretningerne mellem samtlige Vedkommende, som deri paa Embedsvegne tage Deel, er et nyt Reglement for samme blevet affattet, og fra 1 Jul. d. Aar sat i Kraft. Dette Reglements Indhold er følgende:

### §. I.

Universitetet skal have en Casserer *u)* og en Bogholder *x)*.

De staae umiddelbar under de Professores Consistoriales, som ere Inspectores Qvæsturæ, til hvem de altsaa have at henvende dem i alt, hvad deres Embeder vedkommer.

*u)* For nærværende Tid Hr. Regimentschirurg J. E. Otto.

*x)* For nærværende Tid Hr. H. Baagøe.

Bogholder og Casserer ere hinanden coordinerede, ingen den anden subordineret.

§. 2.

Cassereren oppebærer og udbetaler alle Universitetets til Nvæsturen henhørende Indtægter og Udgifter, og holder Cassebog over alt, hvad han oppebærer og udbetaler. Denne Cassebog ført ved Dag og Datum, og belagt med behørigte Beviser, udgjør hans Kasse-Regnskab.

§. 3.

Bogholderen holder Contra-Casse-Conto imod Cassereren, og ordner desuden de forskellige Indtægter og Udgifter, hvert Slags til sin Conto.

Samtlige foranstørte Contoer udgjøre hans Hovedbog. Af Hovedbogens almindelige Casse-Conto maae altid, ligesom af Cassererens Cassebog, kunne gives nøiagtig Underretning om Cassetilstand i Almindelighed; af de øvrige specielle Contoer Underretning om, hvad af Casse-Contoens Indtægt og Udgift for enhver af de enkelte Grene især er indtaget eller udgivet, og hvorledes enhver Greens Conto ballancerer.

§. 4.

Bogholderen fører endvidere Nvæsturens Secretariat; til hvilken Ende han under Inspectorer-

nes Bestyrelse og Tilsyn og efter den Instrux, ham derom gives, refererer Kvæsturens Sager i Consistorio, affatter Brevene efter de tagne Resolutioner, og fører de for Secretariatet fornødne Journaler og Copiebøger.

### §. 5.

Cassererens Cassebog og Bogholderens Hovedbog tilsammentagne udgjøre Universitetets Hovedregnskab. Specielle Regnskaber af Cassereren for en eller anden Deel, saasom for Repartitioner til Ephorerne, Bibliotheket, Studiiskatten, Bygnings-Kassen, de under Kvæsturen inddragne Corpora o. dl. finde herefter, som hidtil, ikke Sted. Enhver saadan enkelt Green faaer alene sin særskilte Conto i Hovedbogen.

Baade Cassebog og Hovedbog indrettes efter saadanne Schemata, som Directionen for Universitetet og de lærde Skoler affatter eller approberer.

### §. 6.

Ved den nye Indretnings Begyndelse udfærdiges engang for alle en General-Designation over alle de Indtægter og alle de Udgifter, som i det første Aars Løb blive at imodtage eller udtælle for Universitetet i Almindelighed og for ethvert af de under Universitetet henlagte og til sammes Administration hørende Stiftelser og Indretninger i

Særdeleshed. Af denne Designation faaer Bogholderen et Exemplar, Cassereren et; Inspectores Quæsturæ et; Directionen et; Revisor med Cassererens første Regnskab et; alle efterat de af bemeldte Inspectores ere gennemseete og autoriserede. I Designationerne henføres Indtægter og Udgifter til tvende Klasser, af hvilke den ene indeholder de visse eller faststaaende aarlige Indtægter og Udgifter med deres bestemte Summer; den anden de uvisse og ubestemte blot ved Navn. Tillige anmærkes, til hvilken Tid enhver Indtægt eller Udgift forfalder; Alt til Veiledning og Tagttagelse, paa det at ingen Indtægt skal kunne henstaae ufrævet og ingen Udgift være uventet. Ved hvert nyt Regnskabs-Aars Begyndelse tilføies de Forandringer, som efterhaanden foresalde.

#### §. 7.

Fra foranførte faste Indtægter undtages Capitalrenterne, som hæves i 1te Junii og 1te December Terminer. Over disse Renter, ligesom og over opsagte Capitaler, som udsættes, forfattes særskilte Designationer umiddelbar førend hver Termin, paa samme Maade og til samme Brug, som den i den næstforegaaende §. anmeldte General-Designation.

#### §. 8.

Endvidere forfattes og autoriseres, til Bi-

lag ved Cassébogen, ved hver 30te Junii og hver 31te December en Repartition, efter hvilken de i Terminen indkomne Renter tilkomme, eller udbetales til vedkommende Ephorer imod disses Qvittering. I Tilfælde, at ved Bøgenes aarlige Afslutning findes Debitorer, som ikke have betalt de forfaldne Renter, da opgøres derover en Restance-Liste, som viser, hvilke Debitorer der restere, for hvor lang Tid og for hvor meget.

Denne Restance-Liste vedlægges Regnskabet. Det samme iagttages med Restancer af andet Slags, naar disse forefalde.

#### §. 9.

Endeligen forfattes og authoriseres paa lige Maade ved hvert Mars Junii og Decbr. Maanedes Udgang en Repartition over de Distribuer, som til vedkommende Professores ere at udbetale, og ved hvert Kvartal Lister over de forfaldne Lønninger og Pensioner.

#### §. 10.

Samtlige forommeldte Designationer udfærdiges til Inspectorum Authorisation af Bogholderen, hvis Pligt det er at affatte alle fornødne Beregninger, Afsignationer, Indtægts- og Udgifts-Ordres, som, Regnskabsvæsenet vedkommende, maatte udfordres eller forlanges.

Alt hvad som saaledes udfærdiges til Inspectorum Authorisation og Underskrift, parapherer Bogholderen til Forvisning om Beregningens Rigtighed, for hvilken han indestaaer.

### §. 11.

Da de af Inspectores Qvæsturæ authoriserede Designationer, om hvilke §. 5. 6. 7. 8. 9. 10. melde, vise de Indtægter, Cassereren har at imodtage, og de Udgifter, han har at udrede, saa behøves ingen andre særskilte Indtægts- eller Udgifts-Ordres uden for saadanne Indtægter eller Udgifter, som ikke i bemeldte Designationer ere anførte. Disse Indtægts- og Udgifts-Ordres udfærdiges af Bogholderen med Inspectorum Samtykke til deres Underskrift.

### §. 12.

Af Cassebogen uddrages Uge-, Kvartals- og General-Extractor efter de Schemata, som Directionen tilskiller eller approberer. Uge-Extractorne udfærdiges in duplo; den ene for Inspectores Qvæsturæ; den anden for Consistorium. Af Kvartals- og General-Extractorne gives trende Exemplarer; det ene for Inspectores; det andet for Consistorium; det tredie for at indsendes fra Consistorium til Directionen. Med General-Extracten følger tillige General-Ballancen. Alle Casse-Extractor

forfattedes af Cassereren, og attesteres, efter befunden Rigtighed, af Bogholderen. General-Hovedbogs-Extracten tilligemed General-Ballancen udfærdiges af Bogholderen forskjelligt fra General-Extracten for Cassen.

## §. 13.

Uge-Extracterne skulle være indsendte til Inspectores i det seneste inden Mandag Aften i næste Uge: Kvartals-Extracterne inden 8 Dages Forløb i det nye Kvartal; General-Extracterne, saavidt Cassen angaaer, inden første Maanedes Udgang i næste Regnskabs Aar, og, saavidt Bogholderiet angaaer samt General-Ballancen, inden 2den Maanedes Udgang i bemeldte Aar.

## §. 14.

Cassereren maa ingen Sum imodtage eller udgive, førend den af Bogholderen er noteret. Til den Ende bliver at iagttage:

- a.) Alle Ind- og Udtællinger skulle, saavidt mueligt er, skee paa det Sted, hvor Kvæsturens Con-  
toir holdes, i Casserens og Bogholderens  
Overværelse, paa det at alt i den Henseende  
kan paa samme Tid indføres i Bøgerne af begge.
- b.) Naar Penge skulle hæves ved andre kongelige  
eller offentlige Casser, som efter deres Indret-  
ninger ikkun udbetale hos sig selv, da udfærdi-

ger Bogholderen Assignation dertil, og noter alt, hvad saaledes assigneres-i en særskilt dertil indrettet Bog, indtil Cassereren melder ham, at Pengene ere modtagne, da de indføres i Hovedbogen.

- c.) De Penge, som med Posten indsendes, bør afleveres paa Contoiret paa de Tider, det er aabent, hvorom Consistoriet forener sig med General-Postamtet.
- d.) Enhver Qwittering, som Cassereren for indbetalte Penge udstæder, skal, naar Bogholderen ikke i Forveien har udfærdiget Assignationen og noteret samme, paategnes af ham, uden hvis Paategning den ikke erkjendes for gyldig. Dette bliver lovformeligen at bekiendtgjøre, paa det at ingen skal undskyldes sig med Uvidenhed; ogsaa skulle Universitetets Bønder saavel derom som om den bestemte Contoirtid gives Underretning, og paa det at ingen af Glemsomhed skal nogensinde gaae bort fra Contoiret, uden at faae sin Qwittering saaledes paategnet, skal Bogholderen udfærdige Qwitteringen, efter at have undersøgt, hvorvidt det, som nogen melder sig at betale, er rigtigt. Med denne endnu ikke underskrevne Qwittering melder Bedkommende sig hos Cassereren, som, efter at have modtaget Summen, underskriver sit Navn, hvorpaa Qvit-

teringen bringes tilbage til Bogholderen, som da formeligen noterer samme.

For at lette Arbeidet, trykkes Blanketter til Qvitteringer i saadan Form, som Inspectores Qvæsturæ nærmere approbere.

#### §. 15.

Contoir-Tiden er, indtil oftere Samling kan ansees fornøden, tvende Gange om Ugen, Onsdag næmlig og Lørdag Formiddag fra Klokken 9 til 1, og desuden i de Maaneder, naar Rente-Terminerne foresalde, alisaa i Jun. og December Maaneder, fra Begyndelsen til Enden hver Mandag og Fredag i samme Tiimer.

#### §. 16.

Alle Indtægter og Udgifter, som foresalde, skulle i Original-Cassebogen og Original-Hovedbogens Casse-Conto være indførte inden den Dags Forløb, paa hvilken de ere foresaldne, ligesom og Bogholderens specielle Contoer i Hovedbogen skulle være tilførte, saavidt de række for Ugeafflutningen, hvilket Inspectores Qvæsturæ, ved af og til at lade sig Bøgerne forevise, paasee.

#### §. 17.

Saaavel Cassereren som Bogholderen bør paa-see, at Renterne og de bestemte Afdrag paa Capi-

taler til rette Tid indkomme, og maae ikke under noget Paaskud tilstaae nogen Universitetets Debitor Dilation, men strax annelde Restancerne til Consistorium med Begjæring om Forholds-Ordre. Forsømmes saadan Anmeldelse, blive de Een for Begge og Begge for Een pligtige at holde Universitetet i alle Maader skadesløs for deraf flydende Tab. Det berøer paa Consistorium, hvem af dem det vil give Ordre til at indklage Vedkommende for Forligelses-Commissionen og der at møde paa Universitetets Begne. Den, som møder, maae ikke indgaae Forlig, der paa nogen Maade kunde være Universitetet byrdefuldt, uden Consistorii foregaaende bestemte Authorisation. Handler han herimod, skal han godtgjøre Universitetet det Tab, som herved maatte forarsages.

#### §. 18.

Om Penge, som skulle udlaaenes eller omsættes, have de at gjøre betimelige Anmeldelser til Inspectores Qvæsturæ, som indhente Consistorii Resolution angaaende de Panter eller andre ligesaa sikre Gjeldsbeviser, hvori de kunne udsættes, og ansees det da rigtigst, at hvad Universitetet har at udsætte, fordeles imellem Jordeiendomme paa Landet, Huuspanter i Staden og paa dens Grund, og kongelige Obligationer eller Stats-Fonds eller andre sikre offentlige Obligationer. Naar det er

smaa Summer eller Penge, som til Udbetalinger kunne ventes at blive igjen opsagte, bør de indsættes i kongelige Obligationer, som lyde paa kort Opsigelse, eller i Deposito-Cassen, saalænge denne modtager Laan paa 3 Maaneder.

Naar Obligationer erholdes, som lyde paa Ghæندهaveren, bør de paategnes som Universitetet tilhørende, og som saadanne anmeldes og noteres i vedkommende Contoirer, hvor over Obligationerne holdes Bøger.

For saavidt Capitaler ere eller vorde udsatte i Huuspanter, have Casserer og Bogholder tilligemed Inspectores bestandigt Tilsyn med Panterne. Hvert 5te Aar tages et almindeligt Syn over alle Huuspanterne, hvori ogsaa en bygningsskyndig Mand bør tage Deel.

#### §. 19.

Alle Obligationer til Universitetet herefter skulle stiles paa Rente-Betaling i tvende Terminer, 1ste Junii og 1ste December, og for saavidt ældre Debitorer ere kun pligtige at betale i een Termin, paalægges den nye Forpligtelse dem ved deres Paategning paa Obligationen. Vil Noget ikke dertil samtykke, opsiges ham Capitalen. Betales Renterne ikke i det seeneſte den 24de i Termins-Maaneden, svarer Debitor Renters Rente, hvilken beregnes fra den 1ste i Maaneden indtil Betaling

ffeer; hvorom han, saasnart den 18de er forløben, advares, endskjøndt han endog udadvaret ikke kan vægre sig derfor, naar Obligationen lyder paa skadesløs Betaling.

#### §. 20.

Naar Obligationer udstædes paa Universitetets Vegne, bør de underskrives af Inspectores Qvæsturæ, efter dertil af Consistorio givne Authorisation. Naar Obligationer, udstædte til Universitetet, indfries, paategnes de ligeledes af Inspectores til Udsettelse af Pantebogen. Opsigelse af udlånte Capitaler skee ved Cassereren efter Consistorii Ordre.

#### §. 21.

Alle Obligationer samt andre til Qvæsturen hørende vigtige Documenter skulle bevares paa Consistorio i en med tre Låse forsynet og dertil indrettet Cassé, hvortil Rector haver den ene Nøgel, en af Inspectores den anden, Cassereren den tredje. Den aabnes kun, naar alle tre ere nærværende. Dersom noget deraf behøves til Eftersyn i Consistorii Forsamling, bør Cassereren der til den Ende indfinde sig, naar det ham af Rector tilkænder gives. Til denne Cassé afgives altsaa og alle nye Obligationer, naar de af Cassereren ere modtagne.

## §. 22.

Cassereren maae, til at bestride de løbende Udgiøter, ikke have større Casse-Beholdning ved nogen Uge-Afslutning end 2000 Rd., med mindre Confflorii særdeles Tilladelse dertil have; hvilken dog kun i overordentlige Tilfælde maa gives. Findes da mere i Cassen, skal det nedlægges i den fælles Casse, eller indsættes i Speciesbanken paa Folio, som tages paa Universitetets Navn. Bankobogen bliver i Forvaring hos en af Inspectores, og udeliveres af ham, naar noget enten skal afleveres til Banken eller fra samme udtages, i hvilket sidste Tilfælde den dertil fornødne Assignation udfærdiges af Bogholderen, og underskrives af Rector Universitatis, samt een eller begge Inspectores, efter hvilken Assignation Cassereren da imod sin Kvittering imodtager Pengene, og besørger dem anvendte til det Brug, hvortil de ere bestemte; men Bankobogen afleveres strax igjen til Inspectores.

## §. 23.

Med hvert Quartals Afslutning, og ellers, saa ofte det maatte findes fornødent, eftersees Cassen af Rector og Inspectores, og maae i samme ikke findes andre Penge end de Universitetet tilhørende.

## §. 24.

Hensidder Cassereren med en større Casse-Beholdning, end ved §. 22 er bestemt, svarer han dobbelte

Kenter af den overskydende Sum; begaaes denne Forseelse oftere, mister han desuden sit Embede, især dersom det befindes, at Pengene af ham til Universitetet uvedkommende Brug ere blevene anvendte, alt i Overeenstemmelse med Forordningen af 23 Februar 1748 dens 3die og 4de §.

§. 25.

Naar af indcasserede Penge nogen Sum kan undværes fra løbende Udgifter for en Tid, udsættes de paa den i §. 18. anmeldte Maade i korte Laan hellere, end de henligge ufrugtbringende i Universitetets Casse, eller paa Folio i Banken.

§. 26.

Cassereren stiller til Sikkerhed for hvad han oppebærer og haver under Hænder en saadan Caution, som Consistorium til sin Betryggelse paalægger ham, enten i gode Hypotheker eller ved Cautionsbreve af saa sikre og vederhæftige Mænd, at de kunne være fuldkommen antagelige; og om en eller anden af dem i Fremtiden enten fratræder eller ikke formenes at være sikker nok, da er han forpligtet til i sammes Sted at tilveiebringe anden tilstrækkelig og betryggende Caution. Universitetet har desuden stiltiende Panteret i Cassererens hele Formue fra den Dag af, hans Bestalling, i Overeenstemmelse med Placaten af 1ode April 1795 §. 6., er

bleven læst ved Hof og Stadsretten, hvilken Tinglysning Consistorium uopholdelig besørger og herefter ved enhver nye Casserers Beskikkelse nøie iagttages.

### §. 27.

Til at revidere Regnskaberne besørger Directionen en i Revisionsforretninger kyndig kongelig eller anden offentlig Embedsmand, hvis Honorarium for dette Arbeide nærmere bestemmes.

### §. 28.

Over de af Revisorerne gjorte Antegnelser i Hovedbogen og Casse Regnskabet, der ikke bør skrives paa selve Regnskaberne, men særskilt udfærdiges, æfter Consistorium Regnskabsførers Svar, og ham forelægges en vis bestemt Tid, inden hvilken den maae afgives. Over Besvarelsen indhentes derefter strax af Rector Universitatis Revisorens Erklæring, for at Consistorium kan sættes fuldkommen i Stand til at bedømme, hvorvidt Besvarelsen kan ansees for tilfredsstillende. Herpaa deciderer Consistorium uden Ophold de Poster, i hvilke Revisorerne og Regnskabsførerne vedblive at være uenige, med mindre endnu nye Oplysninger maatte behøves. Udebliver Regnskabsføreren med sit Regnskab eller med Besvarelsen over den bestemte Tid, uden for saadan Opsættelse at kunne anføre anta-

gelig Aarsag, forholdes efter Forordningen af 23 Febr. 1748 dens 1ste og 2den §.

§. 29.

Universitetets Regnskabsaar begynder med hvert Aars 1ste Juli, og endes den sidste Junii næste Aar. — Regnskabet indsendes med tilhørende Bilage inden to Maaneder efter Regnskabsaarets Slutning.

§. 30.

Cassereren og Bogholderen revidere ikke herefter Professorernes Ephorie-Regnskaber; men disse Regnskaber maae, efterat det fornødne til at udfylde Legaterne og Ephoriernes Contoer i Hovedbogen er uddraget, følge Hoved-Regnskabet som Bilage til Revisionen.

§. 31.

Regnskabsaaaret for Ephorie-Regnskaberne ligesom det for Hoved-Regnskabet begynder med 1ste Jul. og ender med sidste Junii næste Aar. Samtligge Ephorie-Regnskaber bør gives en saavidt muligt eensformig Indretning, lempet efter Hovedbogen saaledes, at de Data, som for den ere nødvendige, kunne nemt uddrages.

Et Schema hertil udfastes af Inspectores Qvæsturæ, og indsendes til Directionens Approbation.

## §. 32.

Da Hovedbogen ikke kan afsluttes førend Ephorie-Regnskaberne ere indkomne, og det Fornødne deraf er inddraget, saa bør ethvert Ephorie-Regnskab være indgivet inden Udgangen af den første Maaned i det nye Regnskabsaar.

## §. 33.

Det staaer enhver af nuværende Consistoriales frit for at vælge, hvad enten han vil, som hidtil, modtage Renterne af de Summer, som til hans Ephorier henhøre, fra Hovedcassen til egen Bevaring under den succesfive Udbetaling, følgelig og paa hans eget Ansvar, eller han vil lade Pengene staae i Cassen, og derpaa anvise Ephoriets løbende Udgifter. I sidste Tilfælde aabner Ephoriets Conto i Hovedbogen, hvorpaa tilskrives de Renter, som det tilfalde, og fraskrives de Udgifter, som for Ephoriet foresfalde, og hvis Summer af Ephoren paa Cassen anvises. Ephorens Anvisninger paa Cassen antages da indtil den Sum, Ephoriet der har indestaaende; og naar med disse Anvisninger, hvilke saa meget muligt maatte inddeles til Uge- eller Maanedss- eller Kvartals-Udbetalinger, følger de i Tilfælde fornødne Oplysninger, og Vedkommende quittere ved Cassen, behøves til Revisionen intet særskilt Ephorie-Regnskab.

For tilkommende Consistoriales, som overtage

ge Ephorier, gjelder den sidstnævnte Orden som Regel.

§. 34.

Til Forvisning om Istandholdelsen af Universitetets offentlige Bygninger og Professorernes Residenter, hvilken Universitetets Fundats befaler, holdes hvert 3die Aar en Eens-Forretning af Inspectores Qvæsturæ og en dem tilforordnet Bygningskyndig, som Consistorium vælger, og for hvilken et passende Honorarium nærmere foreslaaes. Forretningen, som skriftlig affattes, indgives til Consistorium.

§. 35.

Bygnings-Cassens Fond bør indskrænkes til dets egentlige Bestemmelse, og derfra affondres de Indtægter og Udgifter, som ikke dertil henhøre. Hvorledes dette kan skee, og hvorledes ved de fra Bygnings-Cassen affondrede Indtægter og ellers et Fond kunde dannes til at afholde de extraordinaire Udgifter, til hvis Bestridelse intet særskilt Fond hidtil er henlagt, og som derfor have været anviste paa bemeldte Casse: derom bliver nærmere at overlægge.

§. 36.

Endskjøndt Inspectores Qvæsturæ føre det nærmeste umiddelbare Opsyn over Bogholderiet og

### III

Cassebæsenet, staaer det ikke alene Consistorio men ogsaa ethvert dets Medlem frit for at eftersee Contoirets Protocoller, og deraf at lade sig give de Oplysninger, som de kunne behøve.

#### §. 37.

Naar Inspectores Qvæsturæ ønske at fratræde, kan det ikke skee for dem begge paa eengang, men saaledes, at den nye Tiltrædende kan veiledes af den Eldres Erfaringer, saalænge indtil han er i Stand til at vejlede en anden o. s. f.

#### §. 38.

Dersom Consistorium finder fornødent at paalægge Bogholder eller Casserer nogen Forretning, som ikke i det Foregaaende er ommeldt, er enhver af dem forpligtet til samme uden Indvending at udføre, ligesom og at rette sig efter enhver forandret Orden, som, Casse og Regnskabs-Bæsenet vedkommende, maatte ellers blive foreskrevet.

---

I Forbindelse med forommeldte nye Orden af Universitetets Regnskabs og Casse-Bæsen staaer ogsaa denne seeneres Foranstaltning: at for Cassen og Bogholderiet nu er indrettet et eget Contoir i en af Universitetets offentlige Bygninger, istedet for at samme tilforn var i Cassererens private Bolig, tilsidst, men da kun indtil videre, i et til andet Brug bestemt Værelse paa Studiigaarden.

Det allerunderdanigste Forslag til denne Foranstaltning er af Hs. Majestæt ved Resolution af 26 Septbr. d. A. allernaadigst bifaldt.

### 3. Forbedringer ved Værelserne paa Regentsen.

Værelserne paa Regentsen befandtes ikke alle at være i den Tilstand, som man for de der boende Studerendes Sundhed og Bequemmelighed burde ønske; især kunde de i forskjellige Kamre endnu værende Steengulve ikke andet end ansees for usunde, ligesom de tildeels skumle Værelser trængte til at erholde et muntre og lysere Udseende.

For at afhjælpe disse Mangler, har Hs. Majestæt, paa Directionens derom gjorte allerunderdanigste Forestilling, under 15 Aug. d. A. tilladt, at der til at lægge Trægulv i de Kamre paa Regentsen, hvor endnu maatte findes Steengulv, samt til at male Loftene, Vindueskarmene og Dørrene sammesteds maa af Communitetens Casse anvendes den fornødne Sum, der beløber sig omtrent til 1000 Rd.

Paa Iværksættelsen af disse Forbedringer er allerede begyndt. Væggenes Hvidtning foretages i samtlige Værelser een Gang hvert tredje Aar.

## II. Academiske Examina.

## I. Theologisk Embeds-Examen

i Jul. 1806.

Den 17 Jul.

1. Peter Ephraim Fischer, fød i Horsens 1784 —  
Laudabilis.
2. Jørgen Meldal Arentz, fød i Bergen 1782 —  
Laudabilis.

d. 18. Jul.

3. Anders Biørn Marcussen, fød paa Jø-  
gaard i Narhuss Stift 1782 — Haud illaud.
4. Søren Sørensen, fød i Nyborg 1782 —  
Haud illaudabilis.

d. 21 Jul.

5. Joh. Jac. Bøtcher, fød paa Lysomgaard i  
Nibe Stift 1779 — Laudabilis.
6. Immanuel Friis, fød i Dauberg i Viborg  
Stift — Laudabilis.

d. 22. Jul.

7. Bernh. Hend. Vilh. Reinertsen, fød i Ber-  
gen 1780 — Laudabilis.
8. And. Kierulf Hæsfelager, fød i Linde i  
Narhuss Stift 1783 — Laudabilis.

2. Juridisk Embeds-Examen  
i Jun. og Jul. 1806.

A. Theoretisk Prøve.

a) Latinsk.

Den 13 Jun.

1. Vilh. Ferdinand Johnsen — Laudabilis.
2. Michael Lange — Laudabilis.
3. And. Peter Benenedikt Wassen — Laudab.

d. 14 Jun.

4. Eggert Christopher Greve af Knuth —  
Laudabilis.
5. Johan Christian Wibe Stochlet — Lau-  
dabilis.
6. Wolfrak Christian Danchell — Laudabil.

d. 16 Jun.

7. Nicolai Arnken Sem — Laudabilis.
8. Johannes Paludan — Laud illaundab.
9. Nicolai Mars — Laudabilis.

d. 18 Jun.

10. Thomas Rudolph Thiele — Laud illau-  
dabilis.
11. Friderik Wilhelm Treschow — Laudabil.
12. Holger Halling Nagaard — Laudabilis.

d. 20 Jun.

13. Bjarne Vigfus. Thorarensen — Laudab.
14. Johannes Hoffmann Buhl — Non con-  
temnendus.
15. Johannes Sommerfeldt — Non con-  
temnendus.

d. 21 Jun.

16. Hartvig Marcus Lassen — Laudabilis.
17. Frederik Carl Clausen — Laudabilis.
18. Albert Lassen — Haud illaudabilis.

b) Dansk.

d. 23 Jun.

1. Johan Ant. Brodtkorb — Ei ubeqvem.
2. Hans Thøger Winther — Beqvem.
3. Peter Herschend Demant — Beqvem.
4. Hans Peter Borum — Ei ubeqvem.

d. 27 Jun.

5. Ole Bye — Ei ubeqvem.
6. og 7. afviiste.

d. 28 Jun.

8. (Forlod Prøven).
9. Jørgen Ibsen Soetmann — Beqvem.
- 10 Jacob Acthonii Tolderlund — Ei ube-  
qvem.

## B. Practisk Prøve.

d. 4 Jul.

## a) Candidati juris.

1. Godske Christian Fugl — Haud illaudab.
2. Janus Ditlew Blichfeldt — Haud illaudabilis.
3. Petrus Homann — Non contemnend.
4. Johannes Friderik Schrum — Laudabil.
5. Henrik Bering Lannig — Haud illaudab.
6. Claudius Nathanael Kirsteen — Laudabil.
7. Eggert Christopher, Greve af Knuth — Haud illaudab.
8. Nicolai Mars — Laudabil.
9. Hartvig Marcus Lassen — Laudabil.
10. Frederik Carl Clauswicz — Laudabil.
11. Holger Halling Nagaard — Haud illaudabilis.
12. Friderik Wilhelm Tréschow — Haud illaudabilis.
13. Thomas Rudolph Thiele — Haud illaudabilis.
14. Johannes Christian Wibe Stochfleth — Laudabilis.
15. Albert Lassen — Haud illaudabilis.
16. Nicolai Arngen Sem — Laudabilis.
17. Johannes Paludan — Haud illaudabilis.

## b) Examinati juris.

1. Søren Hend. Petersen — Temmelig vel.
  2. Christian Friis — Temmelig vel.
  3. Hans Thøger Winther — Vel.
  4. Joh. Anton Brodtkorb — Temmelig vel.
  5. Jørgen Jbsen Goetmann — Vel.
  6. Peter Herschend Demant — Vel.
- 

## III. Privat Inscriberede \*)

1805.

Den 28 Novbr. — Martin Paulsen Engholm,  
academisk Borger i Kiel.

1806.

Den 1ste Mart. — Rasmus Lautrup, academi-  
sk Borger i Kiel.

Den 1ste Mai. — Greve Hans Schack, academi-  
sk Borger i Kiel.

---

\*) Efter den ved Forordningen af 22 Marti 1803 §. 1. bevilgede Undtagelse for de Studerende, som først have været immatriculerede i Kiel eller ved udenlandske Universiteter; hvilken Undtagelse dog siden ved den Kongl. Resolution af 26 Jun. d. A. (see ovenfor S. 91) er bleven nærmere bestemt.

## IV. B e f o r d r i n g e r.

Den 5 Septbr. d. A. er hidtilværende Adjunct ved det medicinske Facultet, Mag. Hans Christian Ørsted, bestiftet til overordentlig Professor i Physiken ved Kiøbenhavns Universitet.

---

## V. P r o m o t i o n e r.

Den 28 Jun. erholdt Hr. G. H. C. Roes Doctorværdigheden i Philosophien, ved offentligen i Academiets underste Høresal at forsvare sin af det philosophiske Facultet med Berømmelse antagne Inauguraldissertation, indeholdende: Specimen observationum in Odysseam criticarum, necnon commentationem de discrepantiis in Odyssea occurrentibus *y*). De ordentlige Opponentere vare efter Directionens Anmodning Prof. Thorlacius, Justitsraad Schov og Prof. Sverdrup.

Den 18 Jul. erholdt Hr. P. O. Brøndsted, Candidatus Theol. og Alumnus Seminarii pædagogici Doctorværdigheden i Philosophien, ved offentligen i Academiets underste Høresal at forsvare sin af det filosofiske Facultet med Berømmelse antagne Inauguraldissertation under Titel: Opus-

*y*) Kiendes nærmere anmeldt i nærværende Hæfte under Rubriken: Academiiske Smaa skrifter.

culorum philosophici et philologici argumenti specimen primum. De ordentlige Opponentere vare efter Directionens Anmodning Prof. Thorlacius og Justitsraad Schov.

Den 9de Aug. forsvarede Hr. N. R a b e n, Candidat i Medicin og Chirurgie, paa Academiets øverste Høresal sin af det medicinske Facultet med Berømmelse antagne Inauguraldissertation de Diabete mellito, hvorpaa Facultetets Decanus, Hr. Prof. J. S. Saxtorph, med de sædvanlige Høitideligheder creerede og proclamerede ham som Doctor Medicinæ.

Indbydelseskriftet, forfattet af Prof. Thorlacius, indeholdt en Beskrivelse af de Skikke, hvorved de philosophiske Videnskabers Dyrkere hos Grækerne bleve indviedez).

Den 16 Aug. forsvarede Hr. B. H e i b e r g, udnævnt til Garnisonschirurg i Frederiksstad paa St. Croix, paa Academiets øverste Høresal sin af det medicinske Facultet antagne Inauguraldissertation de usu encephali, hvorpaa Facultetets Decanus, Hr. Prof. J. S. Saxtorph, med de sædvanlige Høitideligheder creerede og proclamerede ham som Doctor Medicinæ.

Det af Professor Thorlacius ved denne

2) Dette Program findes oversat i dette Hæfte, under forbemeldte Rubrik.

Leilighed forfattede Program indeholder en Under-  
søgelse om, paa hvad Grund de Ammoni-  
ske Oaser i Lybien kunde af Grækerne,  
efter Herodots Beretning, kaldes de Saliges  
Der a).

---

## VI. Academiske Smaasrifter.

1. Specimen observationum in Odysseam criti-  
carum; accedit commentatio de discrepantiis  
quibusdam in Odyssea occurrentibus; auctore  
Georg. Henr. Carol. Koes. Hafniæ  
1806. 81 pp. 8.

(Udgivet som Magisterdisputats. See ovenfor S. 118).

Det Høieste, Verbalcritiken bør stræbe efter,  
siger Hr. K., er at selve Forfatterens Ord resti-  
tueres. Hvormegit deri kan udrettes, vise de fleste  
græske og romerske Skrifter, der ved de nyere Re-  
censioner ere blevne bragte til saadan Reenhed, at  
de paa meget lidet nær kunne antages at være lige-  
lydende med Originalhaandskrifterne. Mindre  
vanskeligt var dette at tilveiebringe ved saadanne  
Arbejder, end ved et Værk, om hvis Forfatter og  
Alder man er uvis, et Værk, der i Begyndelsen

a) Et Udtog deraf findes under samme Rubrik.

ikke har været nedskrevet, men først af Forfatteren efter Hufommelsen affunget, og siden af Rhopso-  
der forplantet, hvoraf maatte følge mange tilfæl-  
dige eller overlagte Forandringer i Originaldigtet,  
forinden det blev skriftlig optegnet, og snart  
maatte det faae mange flere ved deres Driftig-  
hed og Gissninger, som søgte at rette det efter  
Poesiens Regler og deres egen Talebrug. Saa-  
dant er Tilfældet med Homer. Vi kunne derfor  
ikke restituere selve Homers Ord; ja det kan ei en-  
gang bevises, at et eneste Vers er af ham; men  
man maa ganske forlade sig paa, hvad de alexan-  
driske Grammatikere, af hvilke Aristarch især kom-  
mer i Betragtning, have anseet for originalt og  
ægte. I Odysseen er man især endnu meget usikker,  
af Mangel paa gode Scholier, der kunde sammen-  
lignes med Villoison's, ihvorvel der i Apollonii So-  
phistæ Lexicon, hos Hesychius, Eustathius, i de  
Wienske af Alter confererede Haandskrifter, i den  
Harleianske Codix, hvoraf Parson nylig har udgi-  
vet et Stykke (i Udg. af Homer. Oxford 1800)  
og i de gamle Udgaver findes adskilligt, som For-  
fatteren ikke vilde betænke sig paa at optage i den  
af Wolf (Hall. 1794. 8.) publicerede Text.

Efter disse foreløbige Bemærkninger komme S.  
5 — 40 Forfatterens Forslag til adskillige critiske  
Forbedringer i den Wolfiske Text af Odysseen.

Derefter følger S. 43 ff. Hr. Forf. Afhandling om nogle Uovereensstemmelser, som forekomme i Odysseen. Han forudskifter den Bemærkning, at de Puncter, hvorpaa Undersøgelsen af de Homeriske Sanges oprindelige og ægte Form beroer, ere af en dobbelt Art, nemlig indvortes og udvortes; hvad den første Klasse angaaer, f. Ex. Spørgsmaalet om Tiden, da Skrift først blev indført iblandt Grækerne, om den ældste Skik at gjøre og foredrage Vers, og Rhapsoderne, om Solons og Pisistrats Fortjenester af at samle og ordne de Homeriske Digte o. s. v., da meener Forfatteren, at alt af den lærde Wolf er saaledes undersøgt, at heri intet mere staaer tilbage at ønske. Men dette er, siger Forfatteren, ikke Tilfældet med den anden Klasse, hvor nemlig disse Digte selv, deres Eenhed eller Uoverensstemmelse, skulle undersøges. Han har foretaget sig at anstille nogle saadanne Undersøgelser i Henseende til Odysseen, og meddeler i denne Anledning nogle Bemærkninger, som han troer at bestyrke Wolfs Meening i Proleg. ad Homer. Pag. 109 — 138.

Til den Ende afhandler han først det Spørgsmaal: om Planen i Odysseen har fra Begyndelsen af saaledes været udfastet, om Alt hænger saaledes sammen, at der er Grund til at antage, at Digtet har af een Forfatter været anlagt til at udgjøre et Heelt, eller

om den planmæssige Sammenhæng er et senere Resultat af Fleres Arbejde og Konst. Forfatteren søger at forsvare den sidste Meening ved adskillige Grunde, f. Ex., at de fire første Bøger vel udgjøre en fuldkommen sammenhængende Rhapsodie for sig, men efterlader en stor Mængde Vanskeligheder og Modsigelser at opløse, hvis de skulle betragtes som en fra den hele Odyssee uadskillelig Deel; at de Bøger, hvori Ulysses indføres at fortælle Phæacerne sine Omflakninger, ihvorvel de ganske hensigtsmæssigen ere indflettede i det store Digt, som fører Navn af Odysseen, dog ikke hænge saa godt sammen med det Foregaaende og Efterfølgende, at de jo hellere maa tilskrives en senere Tids Arbejde og Tillempling, end den oprindelige Bestemmelse, at udgjøre en Deel af bemeldte Digt. Angaaende de tolv sidste Bøger af Odysseen har Forfatteren lige Tvivl; men er uvis, hvilke af dem han skal antage at være forfattede i den Hensigt at udgjøre en Deel af Odysseens Totalitet, og hvilke han skal ansee for at være en senere Tids Værk.

Derefter viser han i Cap. 2. at der, i Henseende til Digterens Kundskab, findes Modsigelser i Odysseen, der stride mod Ideen om een Forfatter. Disse Modsigelser angaae deels de Begivenheder selv, som fortælles, deels andre Gjenstande, f. Exemp. geographiske. Paa begge

Slags anføres Exempler. Saaledes fortæller Ulysses i Rhapsod.  $\mu'$  374 — 388 Phæacerne, hvad han om Marsagen til sine Uheld paa Reisen havde erfaret af Calypso, som vidste det fra Mercurius; men af Rhapsod.  $\epsilon'$  73 — 100 seer man, at Mercurius før denne Reise slet ikke havde været hos Calypso paa Den Ogygia. Saaledes seer man i Rhapsod.  $\nu'$  og  $\pi'$  Ulysses af Minerva iført en gammel Mands Skikkelse, for at Ithacenserne og Grikerne ikke skulde kjende ham, og dog finder man i alle de øvrige Rhapsodier indtil Enden, at Terner, Hyrder, Kone og Fader kjende ham; saaledes er det, som Ulysses i Rhapsod.  $\xi'$  199 — 359 fortæller Eumæus ikke overensstemmende med det, som han om samme Gjenstand i Rhapsod.  $\varsigma'$  beretter Antinous o. s. v. Af det andet Slags Modsigelser er det, naar i Rhapsod.  $\delta'$  566 f. Digteren, i det han beskriver Elysiums Vundigheder, siger, at der hverken er Sne, Vinter eller Regn, men at Zephyrens kjolige Luft aander fra Oceanet, for at qvæge Menneffene; hvorimod den selvsamme Vind i Rhapsod.  $\epsilon'$  295 og  $\mu'$  289 kaldes barst, i  $\mu'$  407 f. stormende, og i  $\xi'$  458 altid regnfuld o. s. v.

I alt dette m. m. finder Forfatteren ny Bestyrkelse for Rigtigheden af den Hypothese, at Odysseen i den Form, den nu have, ikke er een Digters Arbejde, men Resultatet af Fleres Bestræbelser, af forskjellige enkelte Stykker at danne et Heelt.

2. Om de Skikke, ved hvilke vi finde, at især Philosophiens Dyrkere hos Grækerne ere blevene indviiede.

(Et Program af Prof. B. Thierlaciuss, see ovenf. S. 119).

(Oversat af det Latinske).

Vel adskiller de Gamles hele Studeremaade sig i den Grad fra de Nyeres, at de Indvielses-skikke, der brugtes hos Hine, og om hvilke her skal tales, ikke ganske svare enten til Depositur-Ceremonierne *a)*, der endnu i det attende Aarhundrede tildeels stode ved Magt, eller til den academiske Magistergrads Høitideligheder, der have Sted hos os; imidlertid synes det dog at ville lønne Umagen, ogsaa at agte paa disse Maader, hvorved de Gamle have vidst at udvikle de Unges Anlæg, eller i det mindste aabne deres Hjerter for en fuldkomnere Uddannelse. Bistnok er et langt videre Omfang af Videnskaber og en mere udbredt Oplysning i enhver Green af disse Noget, hvoraf vor Tidsalder med Røie kan være stolt; men den Kunst at lære ikke blot for Skolen, men for Livet; den Færdighed, dybt og vældigen at indpræge i Lærlingens

*a)* Hvilket Joh. Dincfel synes at have meent. See hans i Erfurt 1578 holdte Tale: de origine, causis, typo et ceremoniis illius ritus, qui vulgo in scholis Depositio appellatur S. og H. Conring Antiquit. Academ. diss. IV.

Sind, hvad der læres, — den synes Oldtiden ganske at have gjort til sin Ejendom. Hertil kommer, at mange Indretninger, ikke alene borgerlige, men selv videnskabelige, enten af Religionen fik den udfordrede Værdighed, eller af de med den forbundne Omstændigheder, Hæder og Anseelse; saa at den samme Skik, vi maaſkee anſee for blot ſymboliſk og vel endog for reen Tomhed, for hine beſtandig havde noget Helligt og Værdigt hos ſig. Depositur-Ceremonierne vide vi, at Luther <sup>b)</sup> fandt meget prisværdige for den moraliſke Nytte, han troede de kunde ſiſte; dog synes den der brugte Horns Paasætning, Unglingens Gniden, Strygen, Hovlen og Slaaen at have haft meget Latterligt, og et dannet Menneſke uværdigt ved ſig. Men den Handling, hvorved Viſdommens Indſlinger hos Grækerne indviedes til den, fik et ſtørre Værd derved, at den mere vedkom Unglinger og Mænd, end Børn, mere tog Henſyn til frie og dannede Menneſker, end til raae og udannede. Og, har det ſaakaldte Viſdommens Salt, der blev givet i Munden, og den ſaakaldte Glædens Olie, hvormed Hovedet beſtænkedes, — en Skik, der, efter endnu levende Oldingers Vidneſbyrd, brugtes hos os til Midten af det attende Aarhundrede ved Unglingers Indvielse til academiske Bor-

b) S. hans Dom i anførte Tale af Dinkel.

gere — har dette funnet troes at virke paa Sindet; saa maae vi dog tilstaae, at Grækernes Skikke havde et langt høitideligere Udvortes, da de hidedtes fra Religionen, og det fra de Dele af denne, som Enhver har en særdeles Vrefrygt for. Ikke nægte vi, at visse af disse Skikke i de senere Tider hos dette samme Folk mistede Noget af det Religiøse, heller ikke at de i det fjerde og femte Aarhundrede efter Christi Fødsel ikke ansaaes med den Vredighed, som i Grækenlands blomstrende Alder; dog finde vi ikke engang da, at de omtaltes hos Noget med Foragt, naar vi undtage Kirkesædrene; men disse betragtede jo med Alfky Alt, hvad der henhørte til Hedningernes Religion.

Der er neppe Tvivl om, at meget af det, der henhører til Grækernes philosophiske Indvielses-  
skikke, er taget af Mysterierne. Vi forbigaae de vidtløftige Undersøgelser, ved hvilke Pythagoræerne prøvede de til Optagelse Bestemtes Anlæg, og som man i Almindelighed troer at skyldes Ægypterne c); men mærkelig er den Maade, hvorpaa den gamle Strepsiades, efter Aristophanes's Fortælling i Stykket „Skyerne“ d), optages i den sokratiske

c) G. Pythagoras's Levet ved Jamblichus og Porphyrius, og L. Holstenii Anmærkning i 40 Amsterd. Udg. 1707, Pag. 24.

d) v. 235 ff.

Skole: den fortjener at anmærkes her saavel for sin egen Skyld, som fordi den meget oplyser det, hvorum vi her tale. Den hele Gang i Strepsiades's Samtale med Philosophen synes allevegne med lige Nøiagtighed at være uddragen af Mysterierne og de af de philosophiske Skoler vedtagne Skikke; dog saaledes, at det Komiske intet taber derved. Herhen kunne regnes alle de Omkvøb, af den Udfritten til Sindsgavernes Undersøgelse, de indblandede Bønner, og endelig de Jrettesættelser, hvorved Oldingen tilsidst maatte tilstaae sig overvunden. Men ogsaa mystiske Ceremonier berøres her. Paa den hellige Stool faaer Strepsiades's Befaling at tage Garde. Derpaa sættes en Krands paa hans Hoved, der ligner den, hvormed Offerdyrenes Hoveder prydedes; thi den Gamle er bange, at han skal ofres. Sokrates minder Strepsiades om, at han med dyb Tavshed bør høre Bønnerne oplæse. Den Gamle svarer, at han gjerne vil lade sig mishandle, naar han blot kan naae sit Ønske. Læreren befaler, at han skal afklæde sig; Strepsiades vægrer sig; men hiin lægger til, at de til Optagelse Bestemte gaae, ifølge Skikkene, upaaklædte. At der i alt dette er Noget, der ligner Mysteriernes Sædvaner og Skikke, er saameget mindre at tvivle om, som Sokrates falder dem, der optages i hans Skole, τελευμενός, (Indviende), og den græske Schøle

haft ved dette Sted udtrykkelig erindrer, at Folk, der indviedes til Mysterierne, saaledes pleiede at aflæde dem.

I det fjerde og femte Aarhundrede efter Christi Fødsel, havde Athenen, ligesom og Philosophien og Studeremaaden sammesteds, faaet et andet Udseende. Dog blev ikke destomindre, endog meget sildig, Spor tilbage af Oldtidens Skikke; skjønt disse paa de Tider maatte tabe ligesaa meget i Religiositet, som Hedningernes Mysterier tabte i Kraft og Hævd. Hos Gregor fra Nazianze), hos Olympiodor, af hvis Historie Photius f) har bevaret os enkelte Brudstykker, og hos Eunap fra Sardes g) i Sophistens, Proæresius's Levnet findes tre Steder, der beskrive de Skikke, der paa den Tid brugtes hos Athenienserne ved Sophisters Indvielse. Disse ville vi her forene til et Heelt, for deraf at gjøre vore Læsere denne Indvielse tydeligere.

Naar en Ungling kom til Athenen for at studere, henvendte han sig til en af sine der værende Landsmænd, til en af sine Slægtninge eller Venner. Var en saadan ei tilstede, gik han til en eller anden berømt Sophist, eller opsnappedes af Spei-

e) XXII Tale.

f) Myrobibl., ed. Hoeschel. et A. Schotti. Erf. p. 189.

g) ed. Antw. 1567. 8. p. 125 ff.

derne og Jægerne *h*), hvilke udsendte af Lærerne gjorde Udvandringer til Bjergegnene og Søehavene, og førtes af disse ved adskillige Omveje til en eller anden Skole, hvori han da indlemmedes. Eunap fortæller, at, da han var kommen til Athenen for Videnskabernes Skyld, fulgte der saadan en Mængde med ham ind i Proæresius's Huus, at den syntes at udfylde hele Sophistens Horesal.

Den første Prøve, de Nye underkastedes, var spottende Klygt af deres Selskabsbrødre. Hensigten af dette var, at undersøge den Nykomnes Sind, og at gøre ham føielig. Dette Flammerie var snart hæftigere, snart mindre hæftigt, eftersom den Ankomne syntes meer eller mindre dannet. Det havde mere et frygteligt og affrækkende Udseende, end det virkeligen var farligt; heller ikke forekom det de mere Erfarne saa skrækkeligt. Saa fortæller Gregor fra Nazianz. Om Pythagoræerne skal Cratin have fortalt noget Lignende, efter Diogenes Laertius's Vidnesbyrd *i*): „De havde, siger han,“ den Skik at prøve de Nykomnes Færdighed i at tale, og at undersøge deres Skarpsindighed ved Indvendinger, Følgeslutninger, Sammenligninger, Forhold og Omvendt.

*h*) Jfr. Chresollii Theatr. Rhetorum, Paris 1620. 8. 1  
Pag. 430.

*i*) B. VIII. C. 1.

Fra disse Bittighedsprøver fortæller Eunap, at Proæresius befriede ham; ved Bønner bragde denne det saavidt, at Eunap *k)* der var kommen syg og næsten Døden nær til Proæresius, blev fritaget fra disse Besværligheder.

Den anden Skik, der foretoges, var den høitidelige Ledsfagning til Badet. Denne Procession gik over Torvet til et offentlig Badeshuus. Der vare tilstede Unge og Gamle; og de gik, opstillede i Rader, i en vis Afstand fra hinanden. Naar de nærmede sig Badet, hævede de Stemmen, hoppede, og snart stødte dem, der gik foran, frem, snart holdt dem tilbage; men den Nykomne formeente de ganske Adgang ved at raabe: „staae! staae! Badet vil ikke antage Dig!“ Derpaa bankede de paa Døreue, og gjorde en Tummel for at skrække Unglingen. Endelig ophørte denne Larm — hvilken Eunap sammenligner med Krigen — og den Nykomne fik Adgang til Badet; men ogsaa da overgav Ungdommen sig til synlig Glæde, Latter og Skjemten. Unglingen blev indeladt og badet i varmt Vand, og saaledes erkjendt for reen og Selskabets Omgang værdig. Jo hastigere En kunde overstaae disse Prøver, des lykkeligere troede han sig. Hiin Slaaen og Bryden blev

J 2

*k)* a. St. Pag. 139.

undertiden eftergivet, enten i Betragtning af Engdom eller af Erbødighed for den Indviende. Hiint var Tilfældet med Eunap, dette med Basilius Magnus 1). Men Badningen selv eftergaves ikke lettelig Noget.

Det tredie, der brugtes ved denne Indvielse, var Palliums Modtagelse. Pallium (τρίβων) var et Klædningsstykke, hvori Sophisterne for største Deel satte deres Ære, som Philosopher. „Ingen“ siger Olympiodor, „har i Athenen Tilladelse til at bære Pallium, uden den, Sophisterne have tilladt det, og hvem denne Tilladelse er given ved sædvanlig Indvielse. Pallium modtoges i Badehuset selv; og naar Unglingen havde iført sig det, gik han bort, ledsaget af et anseeligt Følge, glad ved sin Hæder; og der manglede ham Intet til at kaldes en fuldkommen Philosoph, uden rigelig at begave de saakaldte *Ἀρχωμῆται*, eller Skolernes Overhoveder.

Saavidt Beskrivelsen over Skiffene, som Grækerne paa forskjellige Tider iagttog ved Sophisternes Indvielse. Skjønt de ikke have haft Doctores eller Magistri, som vi kalde dem — Værdighed og Navne, der ere mange Aarhundrede yngre — saa have dog uden Tvivl hine Gamles Høitideligheder givet Anledning til dem, den nyere

1) Gregor. Nazianz. a. St.

Tid har indført, og maaskee givet dem deres Tilværelse. Kyttet, Ringen, Hatten, Klædningen og Doctorernes øvrige Værdighedstegn ere i Henseende til Navnet Grækernes betydende Tegn ulige, i Sagen selv det samme. Og da denne Indvielsesmaade, vi hidtil have beskrevet, i Sokrates's Dage vedkom meest Oldinger og Mænd, men i den senere Tid tillige Unglinger og Børn; saa formode vi at baade Depositur-Ceremonien og den, der iagttages ved Magistergradens Meddelelse — og altsaa ikke een af dem alene — have laant Noget af hiin. Dog dette overlade vi til Læserens egen Bedømmelse.

3. Paa hvilken Grund Herodot (3 B. 26 C.) beretter, at de Ammoniske Daser i Lybien ere af Grækerne blevene kaldede de Saliges Dø?

(Et Program af Prof. Thorlacius. See ovenfor S. 119).

((Udsog af den latinske Original)).

Forfatteren troede, at dette Spørgsmaal kunde have nogen Interesse i vore Tider, der ere blevene berigede med saa mange nye Hielpemidler til fuldstændigere at kiende og rigtigere at bedømme de ægyptiske Oldsager, og det saa meget mere, da hverken Herodots Fortolkere, ikke engang Larcher, eller de, som have undersøgt den græske Mythus

om de Saliges Der, have tilstrækkelig oplyst Sagen.

Daser hedde nogle frugtbare og beboede Strækninger, der alle vegne fra omgives med utilgængelige Sandørkener. I det til Egypten grænsende Lybien omtales trede saadanne, den største mod Syd paa Byen Abydus's Brede, og to mindre mod Nord. Efter Ptolemæus havde den største Dase en Brede af  $26^{\circ} 30'$ , den mellemste, af  $28^{\circ} 25'$  og den tredie  $29^{\circ} 30'$ . Den sidste ligger da parallel med Søen Moeris; det var den, hvori Jupiter Ammons Tempel allerede af Savary formodedes at maatte søges. Engländeren Brown fandt virkeligen Levninger af denne Jordums Helligdom, uden selv at være opmærksom derpaa, i Provindsen Siwa, der omtrent har den Bredde, Ptolemæus omtaler, og den nyeste Rejsende, Hornemann, bekræftede denne Opdagelse; ved nyere Undersøgelse er Ammoniums virkelige Stæde i denne Dase godtgjort. Herodot, der i 3 B. 26 C. fortæller om Kambyses's Bestræbelser for at ødelægge Ammons Tempel, taler da om de 2 mindre Daser, af hvilke den nordligste var Ammoniums Stæde. Da de laae hinanden langt nærmere, end den store Dase mod Sønden, synes han at falde dem begge de Ammoniske, og give begge Navnet af de Saliges Der. Men naar han taler om

Byen Oasîs, da er Aarsagen til denne Angivelse endnu ubekjendt.

Benævnelsen „de Saliges Der“ kan forklares 1) af den ubeskrivelige Glæde, den i Orient Reisende føler, efter lykkeligen at have overstaet de Møisommeligheder og Farer, hvoraf han i Sandørkenerne hvert Dieblif seer sig omringet. 2) Af Oasernes virkelige Vunde og henrivende Behagelighed. Forfriskende Kilder, grønne Haver, store Palmelunde og frugtbare Sletter bidrage, efter ældre og nyere Forfatteres Beskrivelser, ligemeget til deres Forstjønne. De fremstaae som smilende Der i det ubegrændsede Sandocean. 3) Af Ammon Draklets Naboskab. Strabo's Bemærkning, at i de Gamles religiøse Foranstaltninger laae sædvanligen Handelsoperationer til Grund, finde vi her bestrkt. Ammons Præster indsaae, at dette Tempel var en beqvem Hvilepunkt for Karavanerne, der gik fra Abyssinien til det Atlantiske Hav. Ligesom da Delphierne udbredte Traditioner om, at deres Drakel var Jordens Middelpunkt, saa benyttede Ammonierne sig troligen af det Sagn om de Saliges i Vesten beliggende Der, og anvendte det paa deres af Naturen yndige Oase. 4) Af de hos Herodot mærkværdige Tillæg: „at Byen Oasîs var bebygget af Samier.“ Samos var en phoenicist Kolonie, og Phoenicierne kunne da have gjort

Ammonierne bekiendte med det her omtalte mythiske Sagn.

Til sidst anføres et oplysende Sted af Olympiodor, en Historiesamler fra det 5te Aarhundredes Begyndelse, som Photius har bevaret. Ekjønt denne Forfatter samlede uden Kritik, saa have hans Beretninger dog noget Værd derved, at han selv havde reist i Afrika, og i Egypten indhentet sine Bemærkninger.

---

## VII. Blandede Efterretninger.

For Vintersemesteret 1805 — 1806 havde til de theologiske Forelæsninger meldt sig omtrent 215, til de juridiske 184, til de medicinske 137 og til de philosophiske 165 Tilhørere.

---

Forchensværende Garnisonschirurg paa St. Thomas, J. T. Otto, er af Consistorium valgt til Casserer ved Universitetet i den efter Dnske fratrædende Cancellieraad Næsteds Sted.

---

Efter det theologiske Facultets Forslag og paa Directionens derved foranledigede allerunderdanigste Forestilling tillod hans Majestæt under 17 Jan.

d. A., at 390 Rd. maatte af Liigbærings-Cassens  
Overskud uddeles til 26 af de meest trængende og  
værdige blant de Studerende, som formedelsi de  
Ansøgendes Mængde bleve forbigaaede ved den  
sidste Besættelse af de ledige Communitetspladse,  
saaledes at enhver af dem fik en Understøttelse af  
15 Rd. Ved en allerhøieste Resolution af 15 Aug.  
d. A. er dette Facultet i lignende Anledning at-  
ter bleven bemyndiget til, paa samme Maade at  
uddele 150 Rd. af forbemeldte Casses Overskud.

---